

Hendelse i atmosfæren kan påvirke været i Norge

I helgen skjer det en dramatisk værhendelse 70 000 meter over Nordpolen. Værphenomenet, som kalles «brå oppvarming av stratosfæren», påvirker været i uker og måneder framover.

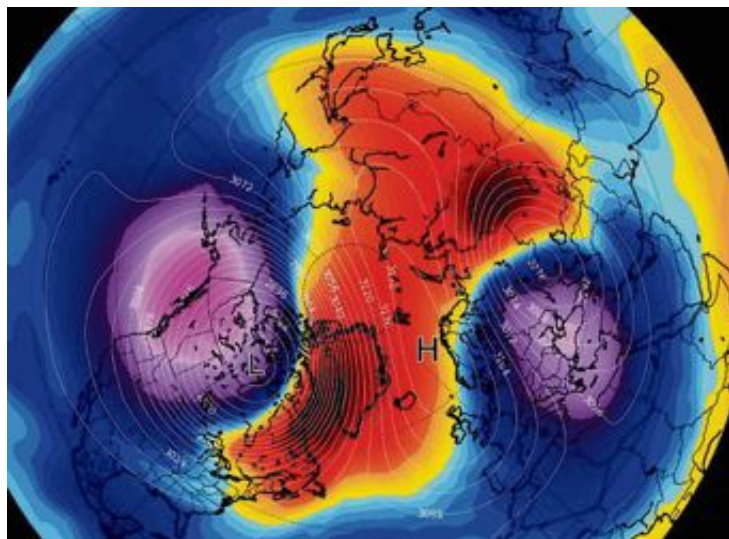
»Trondheim Værphenomenet

- Modellene viser at temperaturen i stratosfæren øker fra -70 til -30 grader i løpet av to-tre dager.

En temperaturøkning på 40 grader er et tydelig signal om at

det innen en til to uker vil skje en omfattende endring av vær-situasjonen på deler av den nordlige halvkule, forteller forsker Erik Kolstad ved Uni Research og Bjerknessenteret for klimaforskning i Bergen.

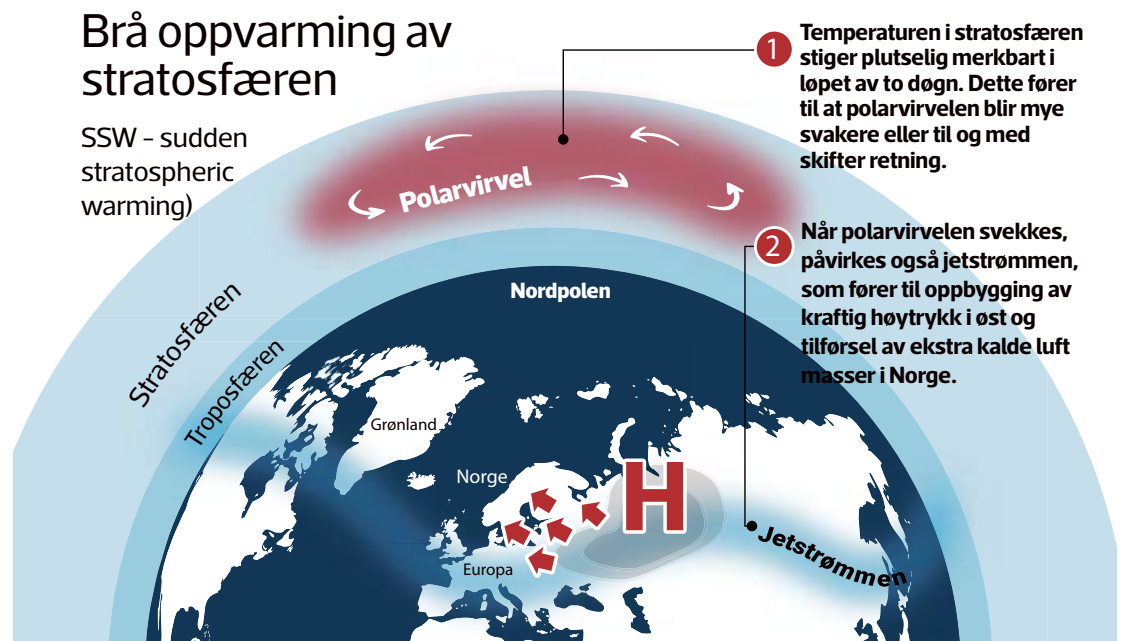
Resultatet kan bli en ekstra kald februar og mars. - Det van-

Prognose søndag kveld klokken 21: Den brå stratosfæriske oppvarmingen dominerer atmosfæren over hele Nordpolområdet (feltet med rødt og oransje), mens de to delene av polarvirvelen (lilla) er splittet i en østlig og en vestlig del. Foto: KART: WX.CHARTS.EU Kart: wx.charts.eu

Brå oppvarming av stratosfæren

SSW - sudden stratospheric warming)

1 Temperaturen i stratosfæren stiger plutselig merkbart i løpet av to døgn. Dette fører til at polarvirvelen blir mye svakere eller til og med skifter retning.

2 Når polarvirvelen svekkes, påvirkes også jetstrømmen, som fører til oppbygging av kraftig høytrykk i øst og tilførsel av ekstra kalde luftmasser i Norge.

lige etter denne typen værhen-delser er at dannes blokkerende høytrykk i øst, noe som gir kaldere vær enn normalt i Nord-Europa. Temperaturen kan bli så mye som fem grader under det normale, sier Bergensforskeren.

«Brå oppvarming av stratosfæren»

Stratosfæren, som begynner på 10-12 kilometers høyde og strekker seg flere titalls kilometer oppover, er om vinteren dominert av sterke vinder, kalt polarvirvelen.

Polarvirvelen styrer jetstrømmen, hurtige smale strømmer av luft i atmosfæren hvor hastigheten kan komme opp i flere hundre kilometer i timen. Det er jetstrømmen, som går kloden rundt, som dirigerer milde og fuktige lavtrykk vest og sørvestfra inn mot kysten.

En svekkelse eller nedbrytning av polarvirvelen fører til at også jetstrømmen blir påvirket.

Etter en stund, normalt et par uker, fører oppvarmingen i stratosfæren til et værskifte på bakken. Vestavinden svekkes eller forsvinner helt, en vær-situasjon som kan vare flere uker og av og til måneder.

Når vestavinden forsvinner, synker temperaturen, først i de nordlige delene av Asia, og deretter også i Nord-Europa. På våre breddegrader er det da fritt fram for kalde blokkerende høytrykk i øst som lukker Norge

inne i et område med ekstra kalde luftmasser østfra. En slik vær-situasjon kan vare i opptil to måneder.

- Hvor stor er sannsynligheten på at vi virkelig får en periode med ekstra kaldt vær framover?

- Ingen oppvarming av stratosfæren oppfører seg helt likt. Det er derfor vanskelig å si helt sikkert at det kommer en periode med ekstra lave temperaturer. Det vi imidlertid kan fastslå er at etter en oppvarming av stratosfæren ligger forholdene til rette for en slik vær-utvikling, og at sannsynligheten for en kald senvinter har økt, sier Kolstad.

- Hvor uvanlig er en slik hendelse?

- Ingen oppvarming av stratosfæren oppfører seg helt likt. Det er derfor vanskelig å si helt sikkert at det kommer en periode med ekstra lave temperaturer.

Erik Kolstad, forsker

- Dette skjer i stratosfæren med jevne mellomrom. I gjennomsnitt tar det ett og et halvt år mellom hver hendelse, forteller Kolstad.

Polarvirvelen splittes i to

Det spesielle denne gangen er at modellene viser at den brå oppvarmingen av stratosfæren splitter polarvirvelen i to deler. Modellene viser at dette skjer like før den brå oppvarmingen er i gang for alvor.

Siste gang noe lignende skjedde var i 2013.

Så langt gir den brå stratosfæriske oppvarmingen over Nordpolen ingen utslag på langtidsvarslene for Trøndelag. Det er ingen netter under -10 grader i lavlandet de neste to ukene og ingen prognoser under -20 grader i indre strøk.

Det eneste lille signalet om en kaldere periode, er månedsvarelet for mars fra amerikanske Accu Weather som viser kaldt og solrikt vær i en liten uke i begynnelsen av mars, men prognosene viser bare 10 til 20 kuldegrader.

- Det tar ofte tid for temperaturprognosene fanger opp virkningen av oppvarmingen i stratosfæren. Vi må derfor kanskje vente til neste uke før vi ser hvilke utslag helgens vær-hendelse gir på langtidsprognosene, sier Kolstad.

TORSTEN HANSEN 95198 659
torsten.hanssen@adresseavisen.no

Trondheim parkering

Trondheim parkering KF er et kommunalt foretak og kommunens parkeringsfaglige organ. Hovedoppgave for virksomheten er å levere parkeringstjenester på forvaltnings- og forretningsmessig grunnlag, slik at trafikanter får dekket sine behov for parkering og samfunnets krav til sikkerhet, fremkommelighet og miljø ivaretas. Trondheim Parkering KF har en årlig omsetning på ca. 200 millioner og vel 60 ansatte. Virksomheten er lokalisert på Leuthenhaven i Trondheim sentrum. Vi søker nå ny toppleder.

Det er mulig at Bystyret snart vil vedta at den forretningsmessige virksomheten selskapet i dag driver skal skilles ut i et eget aksjeselskap 100% eid kommunen. Dette selskapet vil i så fall få sitt eget styre og ledelse, men arbeide i nært samarbeid med Trondheim Parkering KF. Dette vil i så fall redusere årsomsetningen med om lag 90 millioner og antall ansatte ca 15.

Trondheim kommune har nettopp vedtatt en ny parkeringspolitikk som vil utvide reguleringsområdet Trondheim Parkering KF har forvaltningsansvaret for. Dette representerer en betydelig vekstmulighet.

Direktør Trondheim Parkering KF

Samfunnsbevisst - Utviklingsorientert - Tydelig og inkluderende lederskap

Vi søker en samfunnsengasjert og inkluderende leder som vil være med på å videreutvikle en serviceorientert og fremtidsrettet parkeringsvirksomhet som yter en viktig og synlig tjeneste for befolkning og næringsliv. Vi søker en direktør som ivaretar eier og byens befolkning og i tillegg kan kombinere samfunnsengasjement med tydelig lederskap. Vi kan tilby selvstendig og utfordrende stilling i en voksende og solid virksomhet. Foretaket har ca 60 ansatte.

Lønn etter avtale, gode pensjons- og forsikringsordninger.

For å se full utlysningstekst og for å søke stillingen gå til avantas.no eller finn.no.

Søknadsfrist mandag 26 februar 2018.

Kontaktinformasjon:

AVANTAS ved Hanne Haug Fremo på tlf. 982 12 455 eller Ole Erik Fremo på tlf.907 54 797.
Trondheim Parkering ved styreleder Knut Fagerbakke på tlf. 952 63 023.

